

Ewa Magnowska¹

Współdziałanie z rodzicami w realizacji programu orientacji zawodowej

*„Najlepszym miejscem pod słońcem na ziemi jest dom,
w którym dzieciom dano prawo dokonywania wyborów
mogących przygotować je do odpowiedzialnych decyzji w przyszłości”.*

G. MacDonald

Rodzice są najważniejszymi osobami w życiu dziecka. Ojciec i matka związują się ze sobą w celu wychowania potomstwa, tworząc rodzinę. Rodzina stanowi grupę zależnych i współzależnych ze sobą osób nie tylko w sensie biologicznym, ale też społecznym. Jest to grupa powiększająca się nie przez przyjmowanie, ale przez rodzenie dzieci.

Zachowanie się jej członków kształtowane jest przez zwyczaje, normy i zasady współżycia, płynące z zewnątrz. Rodzice żyją z dziećmi, a dzieci z rodzicami, przy czym potrzeba współżycia zajmuje około 1/3 egzystencji człowieka.

Stosunki między rodzicami a dziećmi mają bogatą społecznie treść. Współzależność ta jest dla obu stron pożyteczna tak długo, dopóki oparta jest na zdrowych zasadach moralnych i etycznych.

W środowisku rodzinnym przebiega proces kształtowania człowieka. Prawidłowe relacje rodzicielskie powinny zawierać w sobie dwa aspekty: a) – miłość, akceptację i szacunek oraz b) – granice normy i wymagania stawiane dziecku, których rodzice uczą.

Rodzice są „kolebką” rozwoju osobowości dziecka. W rodzinie zdobywa ono mowę, język, kształtuje uczucia i postawy wobec ludzi i świata. Rodzina jest ważna dla dziecka, bo wprowadza je w świat kultury i przygotowuje do

¹ Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 11 we Wrocławiu.

udziału w życiu dorosłych poprzez zachęcanie do kształcenia się i podejmowania pracy.

Rodzice są pierwszymi doradcami zawodowymi swoich dzieci. Rodzice dążą do urzeczywistniania swoich marzeń kierując wyborami i decyzjami dzieci przy wyborze ścieżki edukacyjnej czy zawodu, kierują się swoimi ambicjami i nie zwracają uwagi na możliwości dziecka. Nie rzadko rodzice wywierają presję na dziecko, jeśli chce ono podjąć decyzję sprzeczną z ich wyobrażeniami.

Rodzice, obok kolegów i znajomych twojego dziecka są pierwszymi nieprofesjonalnymi doradcami zawodowymi, chociaż wiedza rodziców o zawodach jest minimalna.

Z badań nad osobami i czynnikami wpływającymi na wybór zawodu wynika, że szkoła nie jest głównym i najważniejszym źródłem informacji dla uczniów wybierających kierunek dalszego kształcenia i zawodu.

Głównym źródłem informacji dla dzieci są przede wszystkim ich rodzice – co stanowi 60% badanych. **Rodzina wpływa na kształtowanie się aspiracji i zainteresowań zawodowych młodzieży za pośrednictwem wytworzonych w niej standardów grupowych, dotyczących wykształcenia i zawodu jej członków.**

Prowadzone w rodzinie rozmowy stwarzają okazję do przekazywania związanych z pracą informacji oraz udzielania życzeń rad.²

Funkcja rodziny może polegać na kultywowaniu rodzinnych tradycji zawodowych. Plany i aspiracje młodzieży odpowiadające ich zainteresowaniom, powinny być akceptowane nawet wtedy, gdy są niezgodne z oczekiwaniami rodziców.

„Negatywny wpływ rodziców przejawia się w narzucaniu wyboru zawodu lub typu szkoły. Tego rodzaju presja wywierana przez rodziców może być następstwem mylnych wyobrażeń o poszczególnych zawodach”.

Rodzice spełniają ważną rolę w kierowaniu losem dzieci, rodzice szczerze chcą pomóc w wyborze szkoły, uczelni, zawodu. W tym ważnym działaniu rodzice są wspierani przez szkołę, doradców zawodowych³ i poradnie.

Szczególne miejsce w określaniu się młodzieży pod kątem zawodu przypada więc rodzicom, ponieważ to oni znają najlepiej dziecko, jego zainteresowania i uzdolnienia zawodowe.

GLÓWNE CELE SPOTKAŃ Z RODZICAMI

- Dostarczanie aktualnych informacji i wiedzy o zawodach, rynku pracy i edukacji,
- umożliwienie rodzicom bardziej profesjonalnego doradzania zawodowego swoim dzieciom,

² Józef Rembowski – *Rodzina w świetle psychologii*, s.30, 33; Joanna Sakowska – *Szkoła dla rodziców*, s.5, 8; Nowa edukacja zawodowa, Nr 3/2003 maj – czerwiec s. 19-20.

³ Doradca zawodowy oferuje rodzicom, oprócz rozmów indywidualnych dobrowolne zajęcia warsztatowe, w których rodzice uczestniczą w miniwykładzie, burzy mózgow, zabawie, prelekcji i wypełniają ankiety i kwestionariusze.

- dostarczenie wiedzy o dziecku, o jego umiejętnościach, preferowanych wartościach, zdolnościach, mocnych stronach i zainteresowaniach,
- pogłębianie samoświadomości rodziców,
- pogłębianie refleksji rodziców nt. ważności relacji rodzicielskich z dziećmi,
- uświadomienie rodzicom, że ich dziecko ma prawo do bycia tym kim chce, a nie tym kim oni sobie wymarzyli,
- zapoznanie rodziców z problematyką wyboru zawodu i możliwościami dalszego kształcenia,
- dostarczenie informacji o ścieżkach edukacyjnych i przeciwwskazaniach zdrowotnych, itp.

*„Trzeba wsłuchać się w głos rodziców,
którzy najlepiej znają własne dziecko
i wiedzą, co mu naprawdę służy”.*

SCENARIUSZE ZAJĘĆ Z RODZICAMI

Temat: Moja praca – występują rodzice

Cele:

- Podzielenie się wiedzą nt. etapów własnej kariery zawodowej i pracy.
- Dostarczenie grupie informacji o tym, co pomaga, co przeszkadza w podejmowaniu decyzji.
- Dzielenie się wiedzą nt. cech własnych dzieci.
- Pobudzenie autorefleksji.

Metody: prezentacja, zabawa

Uczestnicy: rodzice

Czas: 45 minut

Przebieg spotkania:

1. Powitanie.
2. Przedstawienie tematu i celów.
3. Runda. Rodzice przedstawiają swoje zawody, omawiają jak przebiegała ich droga, jak zaplanowali karierę, jak szukali pracy, itp.

Rodzice przypominają sobie, co i kto pomagał im w podjęciu decyzji, kiedy podjęli decyzję o swojej przeszłości.

Jak będą pomagać dzieciom? Czy rodzice powinni wpływać na decyzję dzieci? Czy chcieliby, aby dziecko miało taki sam zawód jak rodzice?

4. Zabawa: „Niedokończone zdania”

Wiem że moje dziecko chciałoby pojechać do

Moje dziecko lubi książki

Chciałbym, aby moje dziecko zostało

Jest mi smutno, gdy moje dziecko

Najważniejsza cecha mojego dziecka to

Hobby mojego dziecka to

Moje dziecko chciałoby być

Śmieją się, gdy moje dziecko

5. Omówienie: Czy rodzice mieli kłopoty z dokończeniem zdań?

Temat: **Kiedy byłem młody ... cz. I.**

Cele:

- Uświadomienie rodzicom, że wiek młodości bywa trudny.
- Jakie są mocne i słabe strony bycia młodym.
- Dostarczenie wiedzy nt. stadium rozwoju człowieka i kryzysów z tym okresem związanych – psychologia rozwojowa.

Metody: warsztaty, zabawa, dyskusja, rozsypanka – praca w grupach, rozmowa

Uczestnicy: rodzice

Czas: 45 minut

Przebieg spotkania:

1. Powitanie rodziców i przedstawienie tematów i celów.
2. Nawiązanie do młodości: Jak było?
3. Zabawa

Praca w grupach
Plusy i minusy młodości

Praca w grupach
Etapy życia człowieka – kryzysy

Jak to było, kiedy byłem młody?

Z czym miałem kłopoty?

Czy łatwo było przystosować się?

Młodość – czy okresem rozwoju? – dyskusja i podsumowanie. Każdy rodzic podaje przyczynę, dla której warto dbać o rozwój (np. żeby dostać lepszą pracę, żeby spodobać się

Rozsypanka – zabawa

Rodzice otrzymują rozsypankę wyrazów – cechy dojrzałości i niedojrzałości. Układają pary.

Rodzice zadają sobie pytanie: *Jakie cechy ma moje dziecko? Czy więcej ma cech dojrzałych, czy niedojrzałych i należy z nim popracować?*

- altruizm	- egoizm
- mądrość	- głupota
- szacunek	- lekceważenie
- opanowanie	- nerwowość
- rzetelność	- efekciarstwo
- cierpliwość	- popędliwość
- delikatność	- wulgarność

- samodzielność	- niesamodzielność
- wytrwałość	- słomiany zapał
- prawdomówność	- kłamstwo

Temat: Oczekiwania rodziców!*Cele:*

- wyłonienie oczekiwań rodziców,
- sprecyzowanie oczekiwań rodziców, co do zajęć z doradcą zawodowym,
- sporządzenie listy kroków jak rodzice mogą pomagać swoim dzieciom podjąć decyzje życiowe.

Metody: burza mózgów*Uczestnicy:* rodzice*Czas:* 45 minut*Przebieg spotkania:*

1. Powitanie.
2. Przedstawienie tematu i celów.
3. Runda. Rodzice mówią o tym:
 - czego oczekują od zajęć, jakich informacji potrzebują, aby doradzić swemu dziecku, co wiedzą (jaki jest ich stan wiedzy) nt. szkół, zawodów;
 - z jakimi osobami potrzebują się skonsultować?
 - jakie cechy powinien reprezentować doradca zawodowy (burza mózgów – lista na papierze);
 - jak rodzic może pomagać dziecku w podjęciu trafnej decyzji, co do wyboru zawodu lub szkoły? (burza mózgów – lista na papierze).
4. Ankieta ewakuacyjna dla rodziców (odpowiedzi TAK – NIE)
 - Czy tematyka zajęć była właściwa?
 - Czy zajęcia były przeprowadzone atrakcyjnie?
 - Czy prowadzący spełnił państwa oczekiwania?
 - Czy każda szkoła powinna prowadzić takie zajęcia?

Temat: Rodzice poznają swoje dziecko – „moje słoneczko”*Cele:*

- Uświadomienie rodzicom, jakie cechy posiada ich dziecko.
- Uporządkowanie informacji nt. umiejętności i zdolności dzieci.

Metody: Analiza rysunków, zabawa*Uczestnicy:* rodzice*Czas:* 45 minut*Przebieg spotkania:*

1. Powitanie rodziców.
2. Przedstawienie tematu i celów.

3. **Zabawa 1.** Rodzice są dumni ze swoich pociech

Rodzice siedzą w kręgu i uzupełniają po kolei początek zdania:
Jestem dumny z dlatego, że

Omówienie: Czy trudno jest przypomnieć sobie coś pozytywnego? Jak czują się rodzice, gdy to mówią otwarcie? Co szczególnie podobało się u innych rodziców? Czy było coś, z czego rodzice też mogą być dumni tak jak to było u innych?

4. **Zabawa 2.** Każde dziecko ma coś dobrego i złego. Robi coś dobrze i nieodpowiednio. Aby próbować to zmienić, trzeba to najpierw poznać.

np.

Moje dziecko lubi nie lubi

Moje dziecko potrafi nie potrafi

Moje dziecko umie nie umie

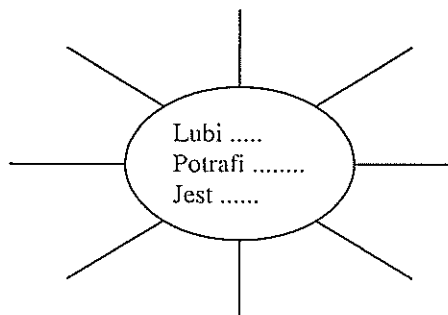
Moje dziecko wie nie wie

Moje dziecko uczestniczy nie uczestniczy

Omówienie: Czy łatwo było uzupełnić zdania? Czy chciałby rodzic coś zmienić? Co się powtarzało u rodziców?

Zabawa 3. „*Moje słoneczko*”

Rodzice uzupełniają słoneczko, wypisując na promykach wszystko to, co jest pozytywne i godne uwagi.

Temat: Oferty edukacyjne w moim regionie, mieście i wsi

Cele:

- Pokazanie rodzicom wszystkich typów szkół.
- Przekazanie ważnych adresów i kontaktów w regionie.
- Przekazanie ulotek, broszur, materiałów (np. „7 kroków”).
- Udostępnienie źródeł informacji, które pomagają w wyborze zawodu.

Metody: miniprelekcja, pokaz multimedialny – płyta CD (informator)

Uczestnicy: rodzice gimnazjalistów (kl. III), rodzice licealistów (kl. III), rodzice absolwentów szkół zawodowych (kl. II lub III).

Czas: 45 minut

Przebieg spotkania:

1. Powitanie rodziców.

2. Przedstawienie tematu i celów.
3. Przedstawienie – pokaz multimedialny – omówienie typów szkół:
 - zasad rekrutacji,
 - położenia,
 - liczby klas, itp.,
 - pokazanie plakatów lub plansz.
4. Przekazanie rodzicom informatorów – aktualnych broszur.
5. Przekazanie adresów najbliższych poradni zawodowych i Centrów Informacji Zawodowej.

Temat: Wprowadzenie rodziców w tematykę wyboru zawodu

Cele:

- dostarczenie wiedzy o zawodach, o typach zawodów;
- aktywizowanie rodziców do włączenia się w proces wyboru zawodu przez ich dzieci;
- dostarczenie informacji nt. czynników trafnego wyboru zawodu.

Metody: burza mózgów, zabawy w grupie, może być burza mózgów, miniwykład – o typach zawodów.

Uczestnicy: rodzice absolwentów, gimnazjalistów, licealistów

Czas: 45 minut

Przebieg spotkania:

1. Powitanie rodziców.
 2. Przedstawienie tematu i celów.
 3. Wstęp: zabawa w AKROSTYCH. Z imion swoich dzieci, rodzice układają znane zawody.
 4. Burza mózgów – dlaczego ludzie pracują?
 5. Mini wykład – *Zawód – typy, klasyfikacje zawodów.*
 - a) człowiek – dane liczbowe
 - b) człowiek – przyroda
 - c) człowiek – człowiek
 - d) człowiek – technika
 - e) człowiek – działalność artystyczna
- Świat pracy*
a) zawody b) miejsce pracy c) czas pracy d) różnorodność dostępnych zawodów.	}	Zaplanuj karierę
6. **Zabawa** – rodzice bawią się w grę: „20 pytań” – zgadywanka czy jest to praca zbiorowa, indywidualna, itp.
 - **ćwiczenie:** *Co uczniowie potrzebują wiedzieć, aby podjąć decyzję dotyczącą dalszej edukacji lub wyborze zawodu?*

- *Sporządzamy listę czynników potrzebnych młodemu człowiekowi oraz źródła ich realizacji.*

Temat: Poznanie się rodziców

Cele:

- uruchomienie refleksji rodziców nt. tego, co chcą zmienić, dowiedzieć się o orientacji zawodowej,
- uruchomienie pozytywnego myślenia o swoim dziecku, pod kątem jego przyszłości, jego kariery, jego zawodu.

Forma: burza mózgów

Uczestnicy: rodzice

Czas: 45 minut

Przebieg spotkania:

1. Przywitanie rodziców. Przedstawienie się doradcy zawodowego lub pedagoga.
2. Omówienie charakteru i tematyki zajęć, celów ogólnych.
3. Przedstawienie się rodziców – uczestników spotkania (każdy rodzic mówi o sobie to, co chce, mówi o swoim dziecku), (wiek, imię).
4. Lista oczekiwań. Na wielkim arkuszu papieru rodzice sformułowali swoje oczekiwania, prośby, co do uczestnictwa w spotkaniach poświęconych orientacji szkolnej i zawodowej.

Ćwiczenie 1. „Jak widzę swoje dziecko?”

- Każdy z uczestników wypisuje 5 cech charakteru pozytywnych dziecka, przypominając imię i wiek dziecka, odczytuje te cechy na forum.
- W prostokacie rodzic zaznacza „+” lub „-” jaką część dziecka akceptuje, a jaką nie akceptuje.

Omówienie: Czy łatwo było dostrzec pozytywne cechy dziecka? Jak wyglądała proporcja „+” i „-” w prostokacie. Inne refleksje rodziców – *Co ucieszyło podczas omawiania przez innych rodziców? Co zmartwiło?*

Ćwiczenie 2: „Do czego wychowujemy swoje dziecko?”

- Zadajemy rodzicom pytanie: *Jakie dzieci mają być w przyszłości?*
- Spisujemy wszystkie oczekiwania rodziców, co do przyszłości dzieci.
- Sporządzamy listę.

Temat: Moje dziecko idzie na studia?

Cele:

- uświadomienie rodzicom konieczności dalszego kształcenia się młodzieży i przedstawienie aktualnej oferty o uczelniach wyższych w Polsce i Europie;
- uświadomienie rodzicom konieczności „opuszczenia rodzinnego gniazda”.

Metoda: miniwykład, burza mózgów

Uczestnicy: rodzice licealistów

Czas: 45 minut

Przebieg spotkania:

1. Powitanie rodziców i przedstawienie tematu spotkania.
2. Burza mózgów: wspólnie z rodzicami prowadzący układa listę **10 powodów**, dla których warto studiować.
3. Przedstawienie aktualnej oferty o uczelniach, opłatach i rekrutacji.
4. Stypendia, programy europejskie.
5. Omówienie problemu studiowania w innym mieście lub kraju.
6. Przekazanie materiałów nt. nowych kierunków studiów.

Temat: Rodzice próbują ocenić umiejętności swoich dzieci – poznanie dziecka

Cele:

- Pomoc w ustaleniu, jakie umiejętności mogą posiadać dzieci.
- Aktywizowanie rodziców w proces poznawania umiejętności dzieci.

Metody: Rozwiązanie ankiety „umiejętności mojego dziecka”. (Źródło: E.Lis, J.Woroniecka „Orientacje szkolne i zawodowe” s. 410)

Uczestnicy: rodzice

Czas: 45 minut

Przebieg spotkania:

1. Powitanie rodziców.
2. Zapoznanie z tematem spotkania.
3. Instruktaż do wypełnienia ankiety „Umiejętności mojego dziecka”.
4. Rozdanie ankiet.

Ankieta: Podkreśl czynności, które Twoje dziecko wykonuje szybko, poprawnie i dokładnie! (s. 41).

Omówienie ankiet. Czy zgadza się to z typem zawodów, które wymarzyli sobie rodzice?

Temat: Zdrowie – predyspozycje i wymagania do danego zawodu

Cele:

- Dostarczenie wiedzy n/t przeciwwskazań zawodowych: względnych i bezwzględnych.
- Uporządkowanie informacji n/t zdrowia dziecka.
- Dostarczenie informacji n/t wymagań kilku zawodów i przeciwwskazań.

Metody: Ankieta dla rodziców, mini wykład, pogadanka

Uczestnicy: rodzice uczniów kl. III + pielęgniarka

Czas: 45 minut

Przebieg spotkania:

1. Powitanie rodziców i pielęgniarki lub lekarza medycyny pracy.
2. Przedstawienie tematu i celów.

3. Przedstawienie roli medycyny pracy. Jakie są wymagania i przeciwwskazania do kilku zawodów np. kucharz, stolarz, ogrodnik, itp. – omawia pielęgniarka lub lekarz.
4. Co to są przeciwwskazania bezwzględne i względne.
5. Ankieta nt. zdrowia dla rodziców.
6. Co to są grupy dyspenseryjne?
7. Zakłady pracy chronionej
8. Dyskusja: Czy rodzic potrafi ocenić realnie możliwości swojego dziecka?

Temat: Moje dziecko będzie szukało pracy – jak pomóc dziecku

Cele:

- Dostarczenie informacji n/t dokumentów niezbędnych przy poszukiwaniu pracy.
- Dostarczenie informacji n/t wymagań pracodawców, poznanie i analiza ofert pracy z gazety, czym kierują się pracodawcy w wyborze pracownika.

Metoda: miniwykład, inscenizacja

Uczestnicy: rodzice

Czas: 45 minut

Przebieg spotkania:

1. Powitanie rodziców.
2. Przedstawienie tematu i celów.
3. Przedstawienie materiałów do rozdania rodzicom, z Urzędu Pracy
 - a) przykładowe oferty pracy,
 - b) przykładowe CV,
 - c) list motywacyjny do pracodawcy,
 - d) życiorys,

Ćwiczenie – Rodzice dzielą się na grupki.

Grupki otrzymują plakat:

SZUKAM PRACY	
Cechy pożądane przez pracodawców	Jak to osiągnąć?
-	-
-	-

Grupki uzupełniają plakat, na podstawie analizy wycinków z gazet o pracy. Grupki prezentują swoje plakaty.

Wspólnie porównujemy, jakie cechy pożądane przez pracodawców powtarzały się – wypisujemy na plakacie.

Temat do przemyślenia dla rodzica:

Jak pomóc dziecku osiągać cechy pożądane przez pracodawców?

4. Rodzice sporządzają listę pytań do uczestników rozmowy kwalifikacyjnej. Można wykorzystać pytania:
 - Dlaczego chciałbyś pracować w tej firmie?

- Co jest Twoją największą zaletą?
 - Jakiego wynagrodzenia się spodziewasz?
 - Dlaczego nasza firma powinna wybrać Ciebie? – może być scenka.
5. Omówienie zajęć – dyskusja
- Rodzice wypowiadają się i oceniają:
- Czy łatwo będzie ich dzieciom znaleźć pracę?
 - Czy zawsze dobór pracowników odbywa się za pomocą rozmowy kwalifikacyjnej i analizy dokumentów?
 - Czy łatwo jest znaleźć pracę zgodną z oczekiwaniami ich dzieci?

Temat: Wymarzony zawód dla mojego dziecka

Cele:

- Uświadomienie rodzicom ich preferencji zawodowych w konfrontacji z dzieckiem.
- Pokazanie rodzicom, że nie zawsze wymarzony zawód dla dziecka jest zgodny z jego zainteresowaniami i możliwościami.
- Wzbogacenie wiedzy o zawodzie.

Metoda: warsztaty, zabawa

Uczestnicy: rodzice

Czas: 45 minut

Przebieg spotkania:

1. Powitanie rodziców.
2. Przedstawienie tematu i celów.
3. **Zabawa:** *wymarzony zawód dla mojego dziecka*
 - Proszę rodziców o wypisanie na kartce 2 zawodów dla swojego dziecka.
 - Czego oni jako rodzice potrzebowali w czasie podejmowania decyzji?
 - Wypisz 5 mocnych stron swojego dziecka – atuty.
 - Jakie zawody są związane z tymi atutami dziecka.
 - Jakie są informacje rodziców o tym zawodzie.
 - Wypisujemy ewentualnie 3 zawody w tabelce:

1 zawód		2 zawód		3 zawód	
+	-	+	-	+	-

I dokonujemy analizy tych profesji pod kątem dochodów, czasu pracy, awansu społecznego, możliwości samorealizacji, możliwości zainteresowań, dojazdu, obciążeń psychicznych, lekkości, uciążliwości, dyspozycyjności, mody, itp.

4. Przedstawienie ankiet dzieci z zajęć.
5. Omówienie ćwiczenia z rodzicami.

Temat: Co wiem o moim dziecku – kwestionariusz dla rodziców**Cele:**

- Uświadomienie rodzicom stanu wiedzy o swoim dziecku.
- Uporządkowanie informacji o dziecku.
- Zachęcanie rodziców do obserwacji dziecka.

Metoda: Wypełnianie kwestionariusza, dyskusja – rozmowa

Uczestnicy: rodzice

Czas: 45 minut

Przebieg spotkania:

1. Powitanie rodziców.
2. Przedstawienie tematu i celów spotkania.
3. Wypełnianie „Kwestionariusza dla rodziców” – załącznik
4. Omówienie: Co było trudne do wypełnienia? Co było proste do uzupełnienia?

Wnioski i spostrzeżenia

Rodzice i rodzina niewątpliwie ma niebagatelny wpływ na decyzje i wybory dziecka w związku z podjęciem przez niego dalszego kształcenia czy wyboru zawodu.

Rodzice są pierwszymi i naturalnymi doradcami zawodowymi, ale nie jedynymi. Oprócz nich są nimi też nauczyciele, wychowawca, pedagog, ale również koledzy i znajomi.

Rola doradcy zawodowego jest bardzo istotna, ponieważ musi on umiejętnie działać pomiędzy sferą marzeń i żądań rodzica, a prawdziwymi umiejętnościami i zdolnościami dziecka czy młodego człowieka. Zdarza się, że rodzice prą i naciskają w kierunku, w którym ich pociecha nie ma określonych predyspozycji psychicznych lub fizycznych, wtedy współpraca z rodzicami staje się trudna, uczeń jest rozdarty wewnętrznie.

Wszyscy mamy własne systemy wartości, które ujawniają się właśnie w sytuacjach rozstrzygnięcia ważnych dylematów, podejmowania decyzji zawodowych, oceniania postępowania innych i swojego. Rodzice mają różnorodne systemy wartości.

Ważne jest wówczas, aby doradca czy nauczyciel przyjął postawę akceptacji odmienności rodziców mając świadomość różnicowania systemów wartości.

Rodzice mogą wyznawać zupełnie inne wartości niż nauczyciele, lecz nie powinni czuć się z tego powodu odrzuceni, potępiani czy negatywnie oceniani.

Akceptacja rodziców oznacza w praktyce traktowanie ich jako równorzędnych partnerów. Pedagodzy, doradcy, nauczyciele są zobowiązani do otwartości, poszanowania i zaniechania osądów.

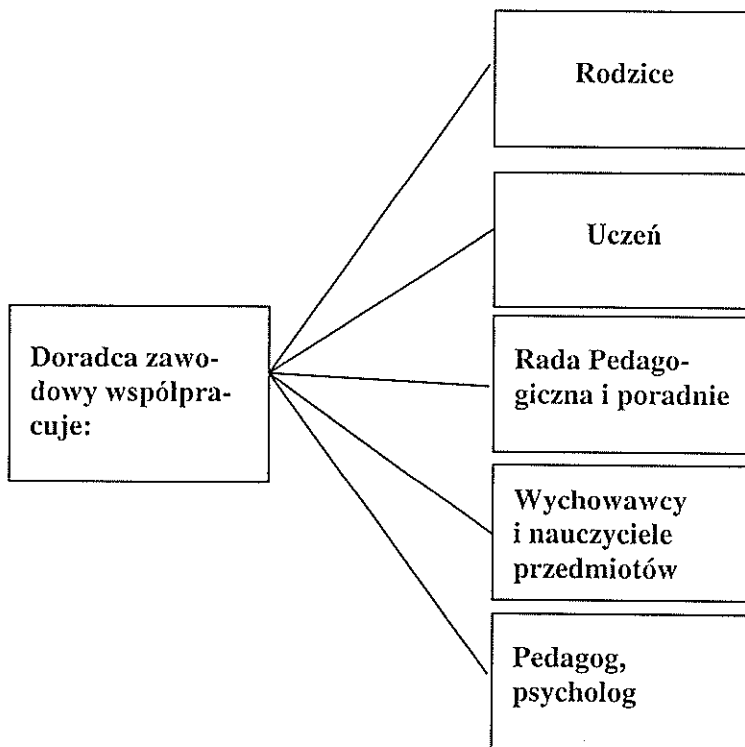
Przelamywanie obronności rodziców w niektórych przypadkach jest możliwe, gdy pedagog, doradca akceptuje rodzica, szanuje go, uważnie słucha, zadaje dodatkowe pytania w sprawie predyspozycji dziecka.

Zajęcia z rodzicami pomagają niektórym zobaczyć jak mało wiedzą o swoim dziecku, jakie są jego zainteresowania, zdolności i aspiracje.

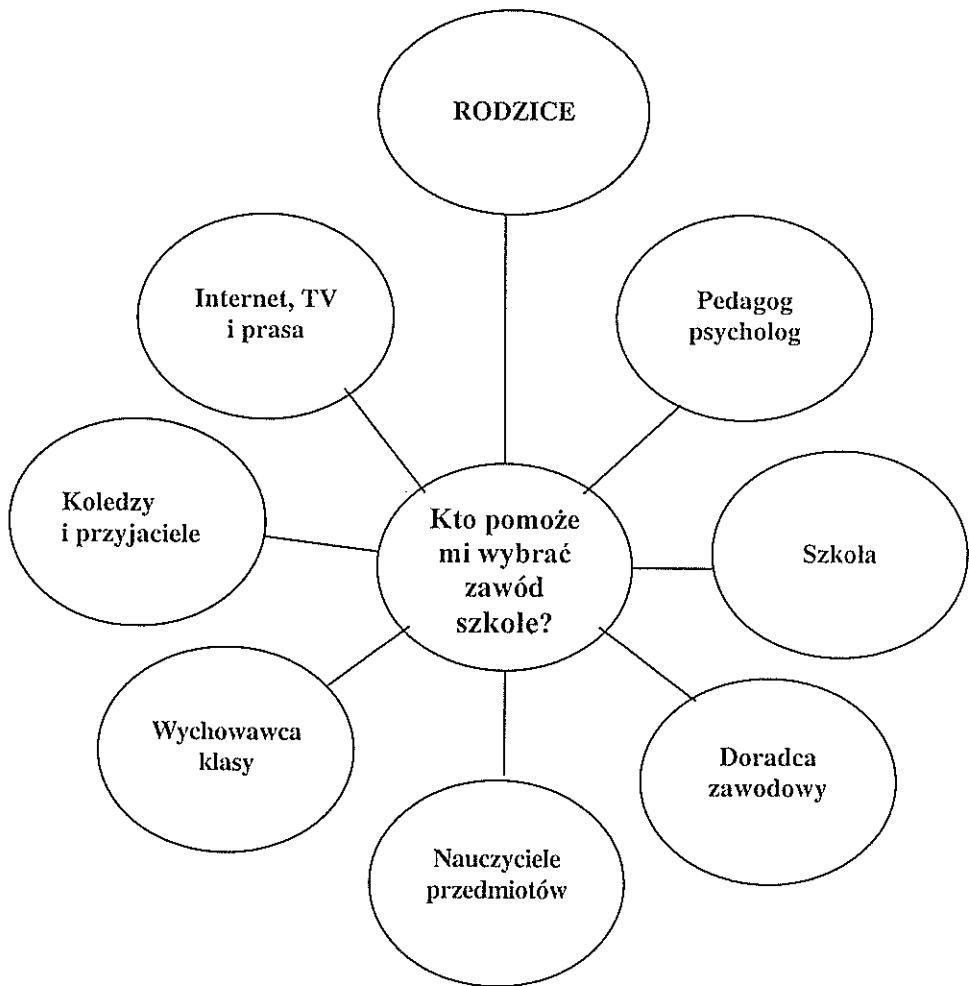
Celem współpracy wychowawców, doradców i nauczycieli w ramach orientacji zawodowej z rodzicami jest wzbudzenie autorefleksji, przypomnienie rodzicom, jakie trudności są w podejmowaniu ważnych decyzji i uświadomienie im, że warto kształcić dziecko, wspomagać jego dążenia, szanować decyzje, słuchać i obiektywnie spojrzeć na jego predyspozycje i zdolności.

Celem najważniejszym jest wzbudzenie motywacji rodziców do budowania pozytywnych, pełnych zrozumienia, relacji ze swoim dzieckiem, na każdym etapie jego życia.

Program orientacji szkolnej i zawodowej wymaga współdziałania i zrozumienia się, wielu podmiotów:

Wśród wielu podmiotów, najbardziej aktywni są rodzice i uczniowie. Są oni bezpośrednimi klientami szkolnego doradcy zawodowego, który winien im uwagę, pomoc, szacunek i akceptację.

*Młody człowiek ma do dyspozycji różne źródła informacji o zawodach i szkołach.

*Rodzice są pierwszymi i najbardziej naturalnymi doradcami zawodowymi swoich dzieci, w wielu przypadkach (60% - 70%)

*Rodzice spełniają ważną rolę w kierowaniu losem dzieci, chcą oni szczerze pomóc w wyborze szkoły, zawodu, uczelni. W tym ważnym działaniu rodzice są wspierani przez szkołę, doradców i poradnie.

BIBLIOGRAFIA

J. Rembowski, *Rodzina w świetle psychologii*.

J. Sakowska, *Szkola dla rodziców*.

„Nowa Edukacja Zawodowa” 3/2000.

Jak współpracować z rodzicami.